

Statenmededeling

Onderwerp

Propositie Brainportlijn voor het Nationaal Groeifonds

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

Het voorstel dat provincie Noord-Brabant, gemeente Eindhoven en Brainport Development tijdens de zomer hebben uitgewerkt om als project in te brengen bij het Nationaal Groeifonds.

Aanleiding

In de Rijksbegroting van 2019 heeft het kabinet aangekondigd dat er een brede agenda komt om het duurzame verdienvermogen van Nederland op de lange termijn te versterken. In [de brief](#) van minister Wiebes (Economische Zaken en Klimaat) van december 2019 is het initiatief voor deze agenda uitgewerkt in een groeistrategie met daarin zes samenhangende lijnen, waaronder 'de verbetering van bereikbaarheid'. Op 7 september jl. heeft het kabinet aangekondigd dat aan de groeibrief uitvoering wordt gegeven door de instelling van het Nationaal Groeifonds van € 20 miljard voor een periode van 5 jaar, waaruit al dit jaar projecten kunnen worden gefinancierd. Op 30 oktober jl. is met een [Kamerbrief](#) aangegeven dat de eerste ronde van het Nationaal Groeifonds uiterlijk 1 januari 2021 van start zal gaan, wanneer de projectvoorstellen worden doorgeleid naar een beoordelingscommissie.

Wij waarderen deze inzet van het Kabinet van harte. Juist in deze economisch en maatschappelijk moeilijke tijden is het van groot belang ook vooruit te blijven kijken om het verdienvermogen van Nederland naar de toekomst toe in stand te houden en te verbeteren. Met deze propositie Brainportlijn hopen wij een steen te kunnen bijdragen aan deze opgave.

Om in aanmerking te komen voor het Groeifonds is de afgelopen periode samen met de gemeente Eindhoven en Brainport Development –en de daaraan verbonden regionale triple helixpartners uit bedrijfsleven, kennisinstellingen en regionale overheden– gewerkt aan een voorstel dat invulling geeft aan de oproep uit de groeibrief om te investeren in *'de bereikbaarheid die bepalend is voor complexe economische relaties van deze tijd, waarin vele partijen met*

Datum

22 september 2020

Documentnummer

GS: 4759796

PS: 4781138

elkaar samenwerken aan producten en diensten'. In lijn met het onlangs gepresenteerde briefadvies '[Groen uit de Crisis](#)' van de Raad voor de Leefomgeving hebben wij in het voorstel de korte termijn herstelaanpak van met name het door corona getroffen automotive-cluster, verbonden aan de met de groeibrief beoogde duurzame ontwikkeling op langere termijn. Dit is vertaald in het voorstel van de Brainportlijn, een innovatief duurzaam vervoersconcept dat de belangrijkste economische clusters in de Brainportregio verbindt. We hopen daarmee een voorstel te presenteren dat ook op de steun van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat kan rekenen en goed beoordeeld wordt door de aangestelde beoordelingscommissie.

Datum

22 september 2020

Documentnummer

GS: 4759796

PS: 4781138

Bevoegdheid

Wij informeren uw Staten over het projectvoorstel dat het college van Gedeputeerde Staten in samenwerking met het college van de gemeente Eindhoven heeft ingediend bij het Rijk. Uw Staten kunnen hiervan kennisnemen.

Kernboodschap

1. De propositie 'Brainportlijn' heeft als doel om het duurzame verdienvermogen van Nederland - en Brabant in het bijzonder - te verbeteren.

Het voorstel van het realiseren van de Brainportlijn creëert banen. Dat doen we door het ontwikkelen, realiseren, vermarkten en exporteren van een innovatief mobiliteitssysteem. Die kennis en ervaring is in de automotive sector van Zuidoost Brabant aanwezig. Het geeft een impuls aan Research & Development-investeringen op het vlak van green & smart mobility. Bovendien levert dit voorstel een bijdrage aan de mobiliteits- en energietransitie in Nederland en het imago van de regio en Nederland als gidsland op het vlak van green & smart mobility. En tot slot zetten we met dit voorstel in op het verbeteren van de bereikbaarheid van en naar, maar ook tussen de economische toplocaties, campussen en (te ontwikkelen) woonlocaties in Brainport Eindhoven.

Naast de inzet op een nieuw concept en bijbehorende infrastructuur, betekent dit voorstel ook dat betrokken overheden, het bedrijfsleven en onderwijsinstellingen zich inzetten om een mobiliteitstransitie mogelijk te maken. Deze systeembenadering creëert enerzijds een nieuw verdienpotentieel, en anderzijds ontwikkelingsruimte en draagvlak bij bedrijven, passend bij de Brainportregio.

2. De propositie geeft uitvoering aan onze visie op de Brainport Nationale Actieagenda (BNA) en de Woondeal.

De Brainportlijn betekent concrete invulling van drie met het Rijk gestelde prioritaire acties uit de BNA die sterk bijdragen aan het versterken van de agglomeratiekracht en het vestigingsklimaat, te weten: ontwikkeling van Eindhoven Internationale Knoop XL (EIK-XL), duurzame bereikbaarheid van de economische toplocaties en extra inzet op duurzame en slimme mobiliteit. De lijn bedient ook de binnenstedelijke bouwopgave voor het stedelijk gebied Eindhoven uit de Woondeal. Bovendien sluit het voorstel aan op onze inzet uit

de Brabantse Omgevingsvisie om samen met onze partners te werken aan de ontwikkeling van multifunctionele OV-knooppunten en duurzaam bereikbare woon- en werklocaties.

Datum

22 september 2020

Documentnummer

GS: 4759796

PS: 4781138

3. Het voorstel geeft invulling aan ons beleid op mobiliteit.

De binnenstedelijke bereikbaarheid en de doorstroming van de Rijkssnelwegen rond de Brainport vormen al jaren een groot probleem. Rijk en regio hebben geconstateerd dat deze problematiek zich niet laat oplossen door slechts één maatregel. Daarom is eind 2019 gezamenlijk met het Rijk en de regio gestart met een MIRT-onderzoek 'Bereikbaarheid en Verstedelijking van de Brainport'. Het onderzoek is op dit moment gaande en we zullen uw Staten hierover in het najaar nader informeren. De propositie Brainportlijn is tussentijds met het lopende MIRT-onderzoek en met de regionale uitwerking van het Toekomstbeeld OV 2040 getoetst. Het sluit aan op de ambities uit onze regionale uitwerking voor het OV: [de zuidelijke hinkstapsprong](#). We concluderen uit de tussentijdse uitkomsten van het MIRT-onderzoek dat de propositie bijdraagt aan de aanpak van de bereikbaarheidsopgaven die we zien in het stedelijk gebied en op de hoofdwegen rond Eindhoven, zoals de A2/ N2 en de A58, A67 en A50. Met het voorstel werken we ook een innovatieve benadering op de in het [Beleidskader Mobiliteit](#) beschreven mobiliteitstransitie verder uit. Start hiervoor was de op 21 oktober 2019 door een aantal van de grootste werkgevers uit de regio getekende intentieverklaring Collectief Vervoer. Hierin committeren de ondertekenende bedrijven zich aan het stimuleren van hun werknemers om gebruik te maken van alternatieven op de auto bij hun woon- werkreis.

Consequenties

1. De uitkomst van de beoordeling door de commissie, om in aanmerking te komen voor het Nationaal Groeifonds is onzeker.

Wij hebben bijgaande propositie aangeboden bij het Rijk om door te geleiden aan de beoordelingscommissie van het Nationaal Groeifonds. Met een gedegen en integrale aanpak zijn we ervan overtuigd dat we een breed gedragen en goed uitgewerkt voorstel voor het Groeifonds indienen. Via de begroting van het fonds kan vanaf 2021 geïnvesteerd worden in projecten die het verdienvermogen verbeteren. Het kabinet zal daarom begin volgend jaar enkele goede investeringsvoorstellen selecteren. Omwille van de tijd is er deze ronde geen brede uitvraag gedaan, maar gekozen voor het indienen van investeringsvoorstellen waarvoor al goed uitgewerkte plannen liggen. Een onafhankelijke commissie zal aan de hand van een toetsingskader beoordelen of de impact op het verdienvermogen positief is.

2. De kosten en dekking daarvan worden, evenals een rolverdeling verder uitgewerkt

Aankomende maanden worden benut om het gesprek aan te gaan met de verantwoordelijke departementen van het Rijk, mede-indieners en ook de samenwerkende bedrijven welke cofinanciering mogelijk en nodig is. Dat maakt

deel uit van de procedure die het voorstel thans doorloopt. Welke rol de provincie hierin heeft vormt één van de nog nader in te vullen uitwerkingsvragen.

Datum

22 september 2020

Documentnummer

GS: 4759796

PS: 4781138

3. *We werken toe naar een samenwerkingsagenda met Eindhoven.*

De propositie past in de samenwerking met het college van Eindhoven met als doel om een duurzame schaa sprong te realiseren om zo het vestigingsklimaat en welvaart van Eindhoven, Brainport, Brabant en daarmee Nederland te versterken. Om dit in goede banen leiden werken we, conform het Bestuursakkoord 2020-2023 'Samen, slagvaardig, slim: Ons Brabant', een langjarige Samenwerkingsagenda uit. In deze Samenwerkingsagenda geven wij, naast de Brainportlijn, richting aan afzonderlijke dossiers zoals Internationale Knoop XL (ontwikkelvisie Fellenoord) en de Woondeal, en proberen wij deze versneld uit te werken. Daarmee creëren we:

1. Bestuurlijk commitment op een set van opgaven die zowel inhoudelijk als financieel met elkaar verbonden zijn;
2. Realisatiekracht op majeure dossiers, zoals Internationale Knoop XL;
3. Duidelijkheid in onze gezamenlijke strategie richting onze partners.

Met de Brainport Nationale Actieagenda is deze opgave ook nationaal onderkend. De gemeente Eindhoven en de provincie Noord-Brabant werken afgelopen jaren al intensief samen in verschillende trajecten aan het creëren van een duurzame stedelijke schaa sprong. Dit doen we en blijven we doen met onze partners in het kader van de Woondeal, Regio Deal, Brainport City en SmartwayZ.NL. In het najaar worden in het kader van het MIRT-onderzoek Bereikbaarheid en Verstedelijking (investerings)besluiten voorzien die van invloed zijn op de Samenwerkingsagenda. Daaropvolgend werken provincie en gemeente deze uit tot concrete afspraken t.b.v. van de Samenwerkingsagenda. Onze inzet is erop gericht om de Samenwerkingsagenda te ondertekenen in het eerste kwartaal van 2021.

Europese en internationale zaken

Met het bijgevoegde voorstel van de Brainportlijn wordt ingezet op een innovatief concept dat internationaal te vermarkten is. Tot op heden zijn, behalve internationaal georiënteerde bedrijven via Brainport Development, nog geen internationale partijen betrokken bij de propositie. Bij de verdere uitwerking is dit ook onderwerp van gesprek.

Communicatie

In samenwerking met de gemeente Eindhoven en Brainport Development wordt over het voorstel van de Brainportlijn gecommuniceerd door middel van actieve communicatie (persconferentie). Ook de gemeenteraad van Eindhoven wordt gelijktijdig met uw Staten geïnformeerd.

Vervolg

We houden u op de hoogte bij belangrijke stappen in het vervolgtraject. Omdat het Rijk dit traject nog voorlegt aan de Tweede Kamer is het op dit moment onduidelijk wanneer dit moment precies zal zijn.

Bijlagen

- Samenvatting propositie Brainportlijn
- Uitgebreide propositie Brainportlijn

Datum

22 september 2020

Documentnummer

GS: 4759796

PS: 4781138

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

mr. I.R. Adema

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Programmamanager: de heer G.A. Koolen, (06) 55 68 66 46,
gkoolen@brabant.nl.

Opdrachtnemer: de heer S.J.A. van Loon, (06) 52 79 44 70,
svloon@brabant.nl.